

Příklady na seminář na téma účastníci řízení a jejich zastoupení I.

1. Organizační složka spolku zřízeného podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, podala k soudu žalobu, již se domáhala zaplacení určité částky. Zabývejte se otázkou, zda organizační složka spolku má způsobilost být účastníkem řízení, případně za jakých podmínek.
2. Žalobce v žalobě označil jako žalovaného „ABC, spol. s r. o., odštěpný závod XYZ“. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl, aby soud zastavil řízení pro neodstranitelný nedostatek procesní podmínky, protože žaloba směřuje proti odštěpnému závodu (srov. § 7 obchodního zákoníku), který není způsobilý být účastníkem řízení. Je návrh žalovaného oprávněný? Posoudíte situaci stejně, když v žalobě bude označen jako žalovaný jenom odštěpný závod?
3. Žalující finanční úřad se žalobou domáhal, aby bylo ve smyslu ustanovení § 42a o. z. určeno, že dohoda o vypořádání SJM je vůči němu neúčinná, neboť podle této dohody vypadl veškerý nemovitý majetek rozvedené manželce, zatímco bývalý manžel, který dlužil značné částky na dani z příjmu, žádné nemovitosti neobdržel; tím se dle žalobce evidentně zbavil vlastnictví k cenným nemovitostem, z nichž by se žalobce mohl ohledně dluhu uspokojit. Žalovaná namítla, že finanční úřad nemá hmotněprávní subjektivitu, a proto nemá ani způsobilost být účastníkem řízení. Je tato argumentace správná?
4. Žalobkyně se žalobou domáhala po žalovaném Úřadu městského obvodu Ostrava - Jih zaplacení částky 7.653,-Kč s příslušenstvím. Okresní soud v Ostravě usnesením řízení zastavil z důvodu nedostatku způsobilosti být účastníkem řízení na straně žalovaného, který není právnickou osobou ani mu zákon nepřiznává zvláštní subjektivitu. Je pouhou organizační jednotkou orgánů obce a plní úkoly, jež mu tyto orgány uložily. Krajský soud v Ostravě jako soud odvolací napadené rozhodnutí potvrdil. Ztotožnil se s názorem soudu prvního stupně, že nedostatek způsobilosti být účastníkem řízení u označeného žalovaného je neodstranitelným nedostatkem podmínky řízení, pro nějž je třeba řízení zastavit. Nejvyšší soud dovolání zamítl. Konstatoval, že nemá důvod odchylovat se od dosavadní soudní judikatury, dle níž nedostatek způsobilosti být účastníkem řízení je neodstranitelným nedostatkem podmínky řízení. Neshledal ani důvod k postupu dle § 43 občanského soudního řádu, neboť označení žalovaného je natolik přesné a určité, že nevznikly žádné pochybnosti o tom, kdo měl v řízení vystupovat. Zvažte – především z ústavního hlediska –, zda je argumentace civilních soudů správná.
5. Alois Maňas byl rozhodnutím soudu zcela zbaven způsobilosti k právním úkonům. Přesto podal sám (nezastoupen) po dvou letech návrh na vrácení této způsobilosti. Soud dospěl k závěru, že řízení trpí (byť odstranitelným) nedostatkem procesní podmínky, neboť navrhovatel není procesně způsobilý ve smyslu § 20 o. s. ř. Je tento závěr správný?
6. Mezi žalobcem A a žalovaným B probíhá spor; během tohoto řízení dojde k tomu, že žalovaný (samozřejmě v jiném řízení) byl zbaven způsobilosti k právním úkonům. Jak se tato skutečnost promítne do sporu mezi A a B?

7. Žalobce se domáhal určení neplatnosti usnesení členské schůze družstva o vyloučení žalobce a jeho manželky (společných členů družstva) z družstva (§ 231 obch. zák.). Podle kterého ustanovení o. s. ř. určíte okruh účastníků tohoto řízení?

8. Žalobkyně napadla odvoláním výrok prvoinstančního rozhodnutí o nákladech řízení, v němž soud vyslovil, že si každý z účastníků sám hradí náklady, které mu s vedením řízení vznikly, neboť s ohledem na předmět sporu se nedá hovořit o tom, který z účastníků měl ve věci převážný úspěch (§ 142 odst. 2 o. s. ř.); žalobkyně domáhala změny výroku tak, že se jí náhrada nákladů řízení před soudem I. stupně přiznává. Krajský soud odvolání žalovanému nedoručil a bez nařízení jednání změnil rozsudek okresního soudu v části týkající se nákladů řízení tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení 5950 Kč. Žalovaný brojil proti usnesení odvolacího soudu ústavní stížností, v níž dovozoval, že odvolací soud svým postupem porušil čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Posuďte, zda ústavní stížnost může být úspěšná.